

Válasszon ki egy témát, és írjon egy 20-25 soros levelet! Érintse az összes irányítási szempontot, és ügyeljen arra, hogy fogalmazása összefüggő legyen! Ne feledkezzen meg a levél szokásos kellékeiről sem (megszólítás, üdvözlés, dátum, aláírás), és ne lépje túl a megadott terjedelmet!

Tisztelt Szerkesztőség!

A tegnapi adásukból értesültem a külföldi kezdeményezésről. Nem tudom, hogy mennyire lehet sikeres és népszerű egy ilyen kezdeményezés, de ártani semmiképp sem árthat. Kétségtelen, hogy vannak nagyobb problémák a világban, de a bántó szavak és a gyűlölködés is komoly problémákat szülhetnek.

Ha felszállok egy tömegközlekedési eszközre, ha bekapcsolom a tévét, vagy elolvasok egy internetes fórumot mindenhol találkozom trágár kifejezésekkel. Meggyőződésem, hogy többé-kevésbé mindenki káromkodik nemtől, kortól és végzettségtől függetlenül. A káromkodás annyira jelen van a mindennapi életben, hogy szinte természetesnek tűnik, észre sem veszi az ember. Persze olykor megüti az ember fülét egy-egy durva kifejezés, főleg, ha egy kislány, vagy egy elegáns hölgy szájából hangzik el.

Tinédzserkoromban én is sokat káromkodtam, mert követtem barátaim, kortársaim példáját, és persze hatással voltak rám kedvenc külföldi filmjeim és dalaim is. Sokszor hallottam, hogy magyarul igazán jól lehet káromkodni, de külföldi nyaralásaim és tanulmányaim során, és persze a külföldi médiából megtapasztaltam, hogy káromkodás tekintetében nincs igazán különbség a magyarországi és a külföldi fiatalok között.

Amilyen könnyen szoktam rá a káromkodásra olyan nehéz volt leszokni róla. Egyszer csak rádöbbentem, hogy a káromkodás nem olyan menő dolog, mint ahogy azt gondoltam, és hogy rossz benyomást keltek azokban, akiknek igazán számít a véleménye. Feltettem magamnak a kérdést, hogy miért is káromkodom. Egyrészt divatot követtem, másrészt eleinte segített kiengedni a fáradt gőzt, de észrevettem, hogy amikor nagyon belelovaltam magam a káromkodásba nem csökkentette a feszültséget, hanem inkább tovább gerjesztette bennem.

Az alkalomnak megfelelő viselkedés részét képezi a megfelelő beszédmód is. Ne feledjük, a stílus maga az ember. Ha baráti társaságban, vagy egy meccsen elhangzik egy-egy ronda kifejezés, attól még nem dől össze a világ, de feltétlen vigyáznunk kell arra, hogy mások érzéseit ne bántsd meg. Mint oly sok esetben, itt is a mértéktartást tartom a legfontosabbnak.

Üdvözlettel,

Ilona

Vagy:

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy érdeklődéssel olvastam múlt heti írásukat, amiben a bűnözés növekedéséről írtak. Sajnos erről én is szereztem tapasztalatokat.

Már öt éve élek Magyarországon, és látom, hogy sokat változik az élet. Kár, hogy nem minden területen jó irányban. Pár hónapja ellopták az autóm. A ház előtt állt, be volt zárva, és a riasztót is bekapcsoltam. Mégis elvitték. Amikor észrevettem, hogy nincs ott a kocsim, bejelentettem a rendőrségen. Ott egyáltalán nem csodálkoztak. Kedvesen elmagyarázták, hogy egész maffiák foglalkoznak autólopással: megrendelés alapján kiválasztják az autót, ellopják, eltüntetik a motorszámot, és hamis rendszámmal és papírokkal átadják annak, aki megrendelte. A legtöbb lopott autót külföldre viszik. Én ezt nem értem. Ha a rendőrség ezt tudja, akkor miért nem akadályozzák meg a lopásokat? Miért nem fogják el a tolvajokat? Úgy hallottam, hogy főleg a Balaton mellett és a nagyvárosokban tűnnek el az autók. Lehet, hogy ezért csökken

a turisták száma Magyarországon? Több rendőrnek kellene lenni kint az utcán, szigorúbban kellene büntetni a tolvajokat, a határokon pedig ellenőrizni kellene a kocsikat. Az autók tulajdonosai is sokat tehetnének, ha mindig bezárnák a kocsikat, őrzött parkolókból hagynák, és megbízható riasztót tennének bele.

Tudom, vannak más problémák is, a kábítószer, a prostitúció, a korrupció. A külföldieket azonban mégis leginkább az autólopások zavarják. Önök szerint mi a megoldás?

Tisztelettel:

Willy Staal

(Elérhető eredmény: 40 egység)

1. Jelölje a helyes megoldást!

(10)

... elmentél, itt nem változott semmi

- a. Mióta
- b. Mint
- c. Mire föl
- d. Amint

Azóta, ... megismertem, mindig rá gondolok.

- a. minthogy
- b. mint
- c. hogy
- d. bár hogy

... fogadjunk, hogy az Internazionale nyeri a mai meccset?

- a. Mihez
- b. Miről
- c. Mi
- d. Mibe

... , de a fiam nem hasonlít senkire.

- a. Habár furcsa is
- b. Bármilyen furcsa is
- c. Bár furcsa is
- d. Bármilyen is furcsa

... , hogy tévét néznél, inkább tanulnod kellene!

- a. Ahelyett
- b. Helyett
- c. Helyette
- d. Mihelyt

Azt kérték a gyerekek, ... holnap az állatkertbe.

- a. megyünk el
- b. elmegyünk
- c. menjünk el
- d. elmenjünk

... ideje, hogy hazamenjünk.

- a. Legfőbb
- b. Nagy
- c. Fő
- d. Legjobb

... itt láttunk, sok jó ötletet meríthettünk.

- a. Attól, amint
- b. Abból, amit
- c. Attól, amit
- d. Abból, amelyet

... jössz, szívesen látlak!

- a. Bár
- b. Valaha
- c. Amikor csak
- d. Valamikor

... is használni kell a biztonsági övet, aki hátul ül.

- a. Neki
- b. Az
- c. Azért
- d. Annak

2. Egészítse ki az alábbi mondatokat a zárójelben megadottak felhasználásával! (5)

Bánatában elsírta magát. (bánat)

Sértve érezte magát attól, amit hallott. (sért)

Kézen fogva vezette kisfiát. (kéz)

Nincs kihez fordulnom a problémáimmal. (nincs ki)

Hetente hány alkalommal jársz úszni? (hét)

3. Kösse össze a mondatokat a megfelelő kötőszóval! (5)

Addig-addig ..... halogatta a válaszadást, amíg más kapta meg az állást.

Vagy ... vagy ..... felveszed a kesztyűt, ... nem, de most már indulnunk kell!

Akár ... akár ..... hiszed, ... nem, felvettek az egyetemre.

Minél ... annál ..... idősebb az ember, ... több az élettapasztalata.

Hol ... hol ..... itt bukkan fel, ... ott. Én mindenesetre már régen nem láttam.

4. Jelölje a helyes megoldást! (5)

Szegény, mint ... .

- a. a templom egere
- b. a ma született bárány
- c. aki kettőig sem tud számolni
- d. a kutya vacsorája

... kellett körbejárni a tornatermet.

- a. Négy láb
- b. Négy kéz
- c. Négy kéz és láb
- d. Négykézláb

... jobbkor nem jöhettél volna!

- a. Soha
- b. Sohasem
- c. Sose
- d. Sem

Nem igazi barát az, aki, ha baj van, ... hagyja a társát.

- a. vajban
- b. cserben
- c. pechben
- d. szabadon

Jobb ma egy ... , mint holnap egy ... .

- a. véreb ... tüzok
- b. veréb ... tüzok
- c. tüzok ... galamb
- d. csirke ... pulyka

5. Alkosson tagadó mondatokat!

(5)

Nincs / Semmi kedvem a hétvégén is dolgozni.

István egy önző alak! Soha senkinek nem segít.

Sem moziba, sem a barátaidhoz nem mehetsz, amíg nem írod meg a leckét.

Egyest kaptál, ezért akkor sem mehetsz moziba, ha készen vagy a leckével. Fogalmam sincs róla, hogy honnan jött ez az ember.

6. Húzza alá a tartalmilag a szövegbe illő szót!

(5)

..... meg, hogy senkinek nem mondd el a titkunkat!

Esküdözz   Esküdj   Eskess   Esdekelj

..... megmondtam neki, hogy ilyesmi többé nem fordulhat elő.

Kerek-percec   Derekasan   Kerekdeden   Tip-top

..... nézték az ókori romokat.

Elalélva   Álmélkodva   Álmélva   Álmélkodván

A tűz lángja még ..... egyet, aztán kialudt.

lobogott   lobbant   libbent   lebbent

..... megyünk a télből.

Kinn   Ki   Kifelé   Kívül

7. Egészítse ki a mondatokat!

(5)

- Ha megint megfeledkezel magadról, és kiabálni kezdesz, nem állok veled többé szóba!

- Miért bántál olyan durván azzal az ismeretlennel?

- Azért kiabáltam rá, mert durván meg/el/félrelökött.

Ha nem sietsz, le fogjuk késni a vonatot!

Olvassa el az alábbi szöveget, és oldja meg az utána következő feladatokat!

IV/A Maximális részpontszám: 10 pont

A pánik természete és a menekülés esélyei

Címlapsztori jelent meg magyar szerzőktől a Nature tudományos folyóiratban. A két magyar és egy német kutató: Vicsek Tamás, az ELTE tanszékvezetője, Farkas Illés doktorandus és Dirk Helbing, a drezdai műegyetem professzora több hónapon át közösen dolgozott a Budapest Kollégiumban, vizsgálva, hogyan keletkezik a pánik, és mitől csillapulhat.

Ismertetések és kommentárok tömege olvasható a világhálón a Nature-ban megjelent pániktanulmányról. A pánikjelenséget természetesen már eddig is vizsgálták, de inkább társadalomtudósok tették ezt, a szociálpszichológia eszközeivel. Közlekedési, építési szakemberek is végeznek szimulációkat a tömegek mozgásának leírására. Ők azonban a tömeget "folyadékként" vizsgálják, amelyben az anyagrészecskéknek - vagyis az egyéneknek - nincs kitüntetett szerepük. Vicsek Tamás és munkatársai viszont új közelítést alkalmaznak: ők a mozgó tömeget "részecskék halmazának" tekintik, s abban az elemeknek önálló mozgásra is van lehetőségük. Figyelemre méltó, hogy egy társadalmi jelenséget a statisztikai fizika módszereivel vizsgálnak. Munkájuk szerves része a modern számítástechnika, mert "kézi" módszerekkel a számításokat és a szimulációkat aligha lehetett volna megoldani. Szimulációra azért van szükség, mert ezekkel a jelenségekkel "élőben" nyilvánvalóan nem tudnának kísérletezni. A szerzők tanulmányuk végén kérik az olvasókat: küldjenek kiegészítő adatokat és videofelvételeket, hogy modelljüket kvantitatívan tesztelni tudják, és összehasonlíthassák más modellekkel.

Hogyan is alakul ki a pánik? A szerzők szerint veszély esetén az emberek meggyorsítják lépteiket. A gyors haladás következtében közelebb kerülnek egymáshoz, és megkezdődik a lökdösődés. A haladás koordinálatlanná válik, különösen, ha szűk keresztmetszeteken (például kijáraton) próbálnak átmenni. A kijáratoknál dugulások és ív alakú tömörülések keletkeznek. Az összepréselődött emberek tömege hatalmas erőt fejt ki. Ez a kollektív erő képes meghajlítani acélból készült terelőket, kerítéseket, vagy ledönteni az útjukba került téglafalakat. A menekülés egyre kilátástalanabb, mivel a sérült, földre zuhanó emberek további akadályt képeznek. Kialakul a tömegpszichózis: az emberek hajlanak a közelükben lévő utánpótlásra. A megvadult, vak tömeg gyakorta észre sem veszi, hogy van másik kijárat, amelyen könnyen elmenekülhetne.

A kutatás egyik érdekes tanulságát fejezi ki a régi bölcsesség: lassan járj, tovább érsz. Vicsekék ugyanis kimutatták: a tömegbe szorult egyedek nagyobb sebessége miatt torlaszolódnak el a menekvés útja: ha normális léptekkel haladnának, könnyen átjuthatnának rajta. Egy további következtetésük, hogy - paradox módon - segít a pánik tompításában, ha terelőket állítanak a kijárat elé.

Ezek a következtetések rendkívül nagy jelentőségűek épületek, útvonalak tervezésekor: milyen szélesek legyenek a folyosók, hány ajtó, kijárat kell, és azokat hol, hogyan helyezték el stb. Az sem mindegy, mekkora tömeg kialakulására kell számítani. Mindez anyagi szempontból fontos, hiszen egyes közlekedési útvonalakon a gyakori torlódások tetemes pénzvesztést is okozhatnak. Pénzben kifejezhetetlen előnyökkel jár viszont, ha sikerül "pánikmentes" építészeti, közlekedésszervezési megoldásokat találni, hiszen a megnyomorodott, vagy éppen elpusztult ember pótolhatatlan veszteség. Tökéletes, százszázalékos biztonság sohasem érhető el, de a kockázatokat mérsékelhetik a magyar kutatók eredményei.

Írjon 1-es számot az állítás után, ha a cikkben leírtakkal azonos tartalmú, 2-es számot az állítás után, ha a cikkben leírtakkal ellentétes tartalmú, 3-as számot az állítás után, ha a cikkben leírtakkal nincs szó erről!

Eddig főleg társadalomtudósok foglalkoztak a pánikjelenséggel. 1 A közlekedési és építési szakemberek szerint az egyéneknek kiemelt szerepük 2 van a pánik kialakulásában.

Vicsek Tamás megközelítésében az a szokatlan, hogy természettudományi 1 módszereket alkalmaz társadalmi jelenségre.

Vizsgálati eredményeiket a valóságban ellenőrzik. 2 Veszélyhelyzetben az egyedek fizikai ereje megsokszorozódik. 3 Pánik esetén a legtöbb ember azt teszi, amit a többiektől lát. 1 A terelőkkel ellátott kijárat fokozza a kijutás nehézségét. 2

Ezeket a kutatási eredményeket már felhasználják a tervezésben. 3 Tömegben annak van esélye menekülésre, aki észreveszi a másik kijáratot. 3 A pánikmentesre tervezett utak és épületek megépítése hosszú távon megtérül. 1

IV/B Maximális részpontoszám: 10 pont

Az Arany János Tehetséggondozó Programra pályázó gimnáziumok és velük együttműködő kollégiumok közül a héten kiválasztották azt a 20 intézményt, ahol szeptembertől 600 tehetséges, kistelepülésen lakó gyermek gimnáziumi nevelésére és oktatására nyílik lehetőség. A tehetséggondozó programot január elején hirdette meg az Oktatási Minisztérium a hátrányos helyzetű, leszakadó térségek felzárkóztatása, a vidéki értelmiség megerősítése és az ott lakó gyermekek esélyeinek javítása érdekében. A programra az ország valamennyi megyéjéből jelentkeztek. A programban részt vevő intézeteknek vállalniuk kell évente 30, megyéjük 5000 lakosnál kisebb községeiben élő, nehéz sorsú, tehetséges gyermek tanítását, illetve nevelését. Az iskoláknak fel kell készíteniük ezeket a tanulókat arra, hogy eséllyel felvételizhessenek a legjobb egyetemekre, főiskolákra. - A speciális programot márciusban kezdjük el részletesen kidolgozni, mert a négyéves gimnáziumi képzést egy előkészítő évfolyam fogja megelőzni - mondja a nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium igazgatója. - A nulladik évben főleg az idegen nyelvek, a műveltség és a számítástechnika területén kell felzárkóztatnunk ezeket a diákokat, de súlyt helyezünk a tanulók mentálhigiénés képzésére és személyiségfejlesztésére is. A minisztériumtól kétszeres normatív támogatást kapunk a programban részt vevő diákok után, ez szerintünk fedezi a pluszköltségeket. A tanulók lakóhelyük önkormányzatától ösztöndíjat kapnak. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei gimnáziumban már idén is a tanulók 36,5 százaléka nem nyíregyházi. 28 százalékuk igénybe veszi a kollégiumot, amelyekben a diákok több mint fele származik 5000 lakosnál kisebb településről. A programmal a hátrányos helyzetű térségekből származó diákok száma emelkedni fog. A fővárosból és Pest megyéből érkező pályázatok nem feleltek meg a pályázati feltételeknek, ezért a Pest megyei gyerekeket a környező megyék iskoláiba vehetik majd fel.

Feleljen röviden az alábbi kérdésekre! (4 pont)

Milyen lényeges célokat szeretne elérni az Oktatási Minisztérium? (2 pont)

A hátrányos helyzetű, leszakadó térségek felzárkóztatását, a vidéki értelmiség megerősítését és az ott lakó gyermekek esélyeinek javítását.

Mire szolgál az úgynevezett "nulladik év"? (2 pont)

Főleg az idegen nyelvek, a műveltség és a számítástechnika területén való felzárkóztatásra, illetve a tanulók mentálhigiénés képzésére és személyiségfejlesztésére.

Válassza a helyes megoldást!

(6 pont)

A tanulók pénzübeli támogatást kapnak a.....

- a. minisztériumtól
- b. falusi önkormányzattól
- c. szponzoroktól

A támogatás ... vonatkozik.

- a. a négyéves középiskolai oktatásra
- b. a nulladik évre és a négyéves középiskolai oktatásra
- c. a nulladik évre

A támogatási rendszer kb. 600 ... terjed ki.

- a. kistélepülésre
- b. iskolára
- c. hátrányos helyzetű gyerekre

A részletes programot márciusban ... .

- a. kezdik el kidolgozni
- b. indítják el
- c. fejezik be

A Pest megyei gyerekek csak más megyékben vehetik igénybe a kedvezményeket, mert ... .

- a. nem maradt elegendő támogatási összeg
- b. túl jó körülmények között működő települések akarták igénybe venni a támogatást
- c. a támogatásból csak a fővárostól távoli települések részesülhetnek

A tehetségdonozó program nagy érdeklődést keltett: ... megyéből voltak jelentkezők.

- a. csaknem az összes
- b. minden
- c. főleg a kelet-magyarországi

Az alábbi rövid hír elolvasása után fogalmazza meg véleményét az olvasott témáról!

A fogalmazás terjedelme: 20-25 sor.

Automata bevásárlókosár

A hír egy új vásárlási lehetőséget mutat be. A Market Box a számítástechnikai piac legújabb találmánya. Működése nagyon hasonló az internetes, on-line áruházakéhoz. Az on-line áruházak úgy működnek, hogy az áruház internetes oldalán regisztrálnunk kell magunkat, ezután beléphetünk a virtuális áruházba. Egy on-line áruházban kereshetünk a termékek fajtái szerint, például italok vagy kozmetikai cikkek között. A választott kategóriában újabb csoportokra kattinthatunk, például az ásványvizekre vagy a sörökre. A megjelenő listáról lehet terméket választani. De arra is van lehetőség, hogy konkrét terméket keressünk az áruházban. A termékek mellett megjelenik egy kosár, amibe jelképesen bele kell tenni a kiválasztott árukat. Fizetni többféleképpen lehet: bankszámlaszám megadásával vagy az áru kiszállításakor.

A magyar diákok találmánya is ezen az elven működik. A különbség annyi, hogy a kosár monitorán keresztül lehet követni a termékeket, és nem lista alapján kell választani. Fizetni pedig személyesen kell. Felvetődik a kérdés, hogy miért kellett feltalálni egy újabb változatot. Miért ne lehetne továbbra is számítógépen keresztül intézni az ilyen jellegű vásárlásokat, ha nem akarunk elmenni a boltba. Miért jobb, ha a monitor helyett egy telefonfülke méretű virtuális boltban nézelődünk? A megoldás talán az lehet, hogy kórházakban és cégeknél akarják elhelyezni a Market Boxokat. Olyan helyeken tehát, ahol magánjellegű ügyek intézésére nem feltétlenül áll rendelkezésre személyi számítógép, internet-elérési lehetőség. Bár nem tudom, az idős betegek hogyan fogják tudni használni ezt a modern berendezést, és hogy egyáltalán megéri-e így vásárolniuk. Mindenképpen kényelmes megoldást kínál a Market Box, de én jobban szeretek egy igazi áruházban nézelődni, a kezembe venni az árukat, esetleg megnézem azt is, mit vesznek mások. Mindig sok dolgom van, de azért nem vagyok annyira elfoglalt ember, hogy boltba se tudjak menni.

